

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ

Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції

**ПРОДОВОЛЬЧА ТА ЕКОЛОГІЧНА БЕЗПЕКА
В УМОВАХ ВІЙНИ ТА ПОВОЄННОЇ ВІДБУДОВИ:
ВИКЛИКИ ДЛЯ УКРАЇНИ ТА СВІТУ**

*присвяченої 125-річчю Національного університету
біоресурсів і природокористування України*

**Секція 4. Якість освіти та гуманітарна наука в умовах війни
та глобальних викликів**

**25 травня 2023 року
Київ, Україна**

Організатор конференції:

Національний університет біоресурсів і
природокористування України

Продовольча та екологічна безпека в умовах війни та повоєнної відбудови: виклики для України та світу: мат. Міжн. наук.-практ. конф., секція 4: Якість освіти та гуманітарна наука в умовах війни та глобальних викликів (м. Київ, 25 трав. 2023 р.). Київ, 2023. С. 358.

Матеріали конференції подано в авторській редакції.

У збірнику подано результати обговорення актуальних проблем, перспектив і шляхів забезпечення продовольчої та екологічної безпеки в умовах війни, плану відновлення України, сталого розвитку світу в контексті глобальних і регіональних викликів, трансформації суспільства та формування нової парадигми розвитку.

Редакційна колегія:

Ніколаєнко С. М. (відповідальний редактор), Кваша С. М., Кондратюк В. М., Ткачук В. А., Шинкарук В. Д., Барановська О. Д., Баль-Прилипка Л. В., Братішко В. В., Глазунова О. Г., Гриценко І. С., Діброва А. Д., Євсюков Т. О., Каплун В. В., Коломієць Ю. В., Кононенко Р. В., Васишин Р. Д., Мельник В. І., Остапчук А. Д., Отченашко В. В., Рудик Я. М., Ружило З. В., Савицька І. М., Тонха О. Л., Цвіліховський М. І., Яра О. С.

Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції

**ПРОДОВОЛЬЧА ТА ЕКОЛОГІЧНА БЕЗПЕКА В УМОВАХ ВІЙНИ ТА ПОВОЄННОЇ
ВІДБУДОВИ: ВИКЛИКИ ДЛЯ УКРАЇНИ ТА СВІТУ**

*присвяченої 125-річчю Національного університету біоресурсів
і природокористування України*

Секція 4. Якість освіти та гуманітарна наука в умовах війни та глобальних викликів

Відповідальний за випуск: **Отченашко В. В.**

© НУБіП України, 2023.

УДК 378:378.147.091.33-27.221:811(043.3)

ДОСВІД УКРАЇНСЬКИХ ЗВО: ДИСТАНЦІЙНЕ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ

Пилипенко О.П., кандидат педагогічних наук, доцент, (pilipenko.helena@gmail.com)

*Національний університет біоресурсів і природокористування України,
м.Київ*

Масштабний перехід на дистанційне навчання у зв'язку з пандемією і війною змушує багато країн, до яких належить і Україна, кардинально переглянути традиційні підходи до надання освітніх послуг. Реформування освітньої галузі є відповіддю на запит суспільства, бо саме освіта забезпечує якість людського капіталу, який є основою економічного процвітання кожної держави. Технічна еволюція, модернізація та розвиток ІТ-технологій сприяли виникненню нових підходів у освітній галузі (Allen & Seaman, 2017; Kerres, 2018). Інтернет набуває головну роль у підтримці віддаленої роботи, електронного навчання, онлайн-співпраці (Favale et al., 2020).

Загальнотеоретичним питанням дистанційної освіти та супровідним поняттям присвячено безліч праць українських науковців (О. Андреев (2013), Н. Арістова (2015), В. Биков (2008), О. Васюк (2011), А. Штепура (2021)). У контексті дослідження особливе значення мають роботи іноземних дослідників Г. Чайлдза (Childs, 2001), М. Мура (Moore, 1991), Б. Холмберга (Holmberg, 1995), І. Рофе (Roffe, 2004).

Метою дослідження було визначення готовності українських студентів спеціальності «Філологія» до роботи у дистанційному форматі навчання при вивченні фахових дисциплін. Для досягнення поставленої мети був складений опитувальник (анкета), проведено анкетування (зріз), проведений аналіз отриманих даних і описано результати дослідження.

У травні 2021 р. було проведено опитування студентів-філологів щодо організації навчання в умовах карантину за двома аспектами діджиталізації процесу навчання: проблеми використання мультимедійних технологій і ефективність процесу навчання мов після використання цифрових технологій в порівнянні з традиційними методами навчання. Опитування було реалізоване засобами MS Forms (пакет Office 365). Анкету було розповсюджено через сервіс GOOGLE FORMS та у соціальних мережах (Viber, Telegram, Instagram). Був використаний метод опитування за допомогою самостійного заповнення опитувального листа (анкети) респондентом (опитуваним) за вказаними в ньому правилами.

Досить цікавими з точки зору аналізу й подальших рішень можна розглядати наступні результати, а саме: аналіз проведеного анкетування засвідчив, що для 35,3 % респондентів процес адаптації до дистанційного навчання пройшов бездоганно, 49 % студентів вважають, що вони добре адаптувалися до даного формату навчання, 9,8 % студентів – задовільно. Слід підкреслити, що лише 5,3 % студентів визнали недостатність володіння даними технологіями.

Студенти, безпосередньо залучені до процесу навчання, позитивно оцінили рівень викладання мови в дистанційному форматі: високим вважають його студентів (39,2 %), достатнім – 39,2 %. Кожен п'ятий опитаний вважає рівень викладання задовільним – 17,6 %. Низькі оцінки рівня освіти під час дистанційного навчання дали лише 3,9 % студентів.

На питання щодо можливості заміни очного навчання онлайн навчанням думки студентів розділились рівно на 3 частини: 37,3 % відповіли ствердно, 37,3 % – не погодились, решта вагалися з відповіддю. 68,6 % студентів-філологів підтвердили, що віртуально-тренінгова технологія може застосовуватись на заняттях у ЗВО у майбутньому, 13,7 % респондентів не розглядають таку можливість на майбутнє, 17,6 % студентів вагалися з відповіддю.

Що стосується питання підвищення мотивації до навчання іноземної мови у дистанційному форматі, у 21,6 % студентів він збільшився, для 56,9 % респондентів такий формат не вплинув на рівень мотивації. Треба зауважити, що для 13,7 % студентів дистанційне навчання зменшило мотивацію, 7,8 % респондентів не змогли відповісти на це запитання.

На запитання анкети, з яких джерел студенти отримують завдання з іноземної мови, більшість студентів (72,5 %) вказала месенджери (Viber, Messenger, Telegram, WhatsApp), 17,6 % студентів – Moodle (навчально-інформаційний портал НУБіП), 5,9 % студентів – соціальні мережі.

На запитання анкети, на які освітні портали відправляються виконані роботи, більшість студентів (66,7 %) вказала месенджери (Viber, Messenger, Telegram, WhatsApp), 21,6 % студентів – Навчально-інформаційний портал НУБіП (Moodle), 11,8 % студентів – електронну пошту.

Результати анкетування продемонстрували, що українські студенти-філологи свідомо визнають потребу використання дистанційного навчання у вивченні іноземної мови. Згідно з опитуванням вони високо оцінюють переваги дистанційного навчання, що підтверджують також результати іноземних дослідників (Ebner, Schön & Nagler, 2015). Результати опитування студентів показують, що більшість українських студентів задоволені Навчально-інформаційним порталом (Moodle) університету і досить швидко його опанували. Під час дистанційного навчання були широко розповсюджені вебінари та відеоконференції, тому дослідження продемонстрували зростання ролі у комунікаційних технологій Zoom, Skype, Google Meet, а норвезьким дослідникам (Damsa & Langhold, 2020) це дозволило говорити про «революцію ZOOM» у дистанційній освіті.

Аналіз отриманих даних дозволяє стверджувати про достатньо високу готовність студентів до роботи в дистанційному форматі. При цьому з огляду на деякі результати, доречним є певне коригування навчальних програм відповідно до нових умов, налаштування інтерфейсу користувачів, підтримка контролю за доступом до мережі Інтернет. Крім того, для подолання потенційних складнощів можна рекомендувати проведення ознайомчих занять перед початком роботи студентів в дистанційному форматі.

Перелік посилань

1. Allen, I. E. & Seaman, J. (2011). Going the distance: Online education in the United States. *The Online Learning Consortium*.
2. Breitenbach, A. (2021). Digitale Lehre in Zeiten von Covid-19: Risiken und Chancen Marburg (2021). Monographie, Sammelwerk oder Erstveröffentlichung.
URL:https://www.pedocs.de/volltexte/2021/21274/pdf/Breitenbach_2021_Digitale_Lehre_in_Zeiten.pdf
3. Burns, M. (2011). Distance Education for Teacher Training: Modes, Models, and Methods. URL:<http://idd.edc.org/sites/idd.edc.org/files/Distance%20Education%20for%20Teacher%20Training%20by%20Mary%20Burns%20EDC.pdf>
4. Brown, R. E. (2001). The process of community-building in distance learning classes. *Journal of Asynchronous Learning Networks*, 5(2), 18–35.
5. Clarke, R.C. & Meyer, R.E. (2008). E-Learning and the science of instruction. Second Edition. San Fransisco: Pfeiffer.
6. Childs, G. (2001). Distance learning in Italian primary and middle school children during the COVID-19 pandemic: a national survey. *BMC Public Health*.

7. Damsa, C., Langfold, M. (2020). Online Teaching in the time of Covid-19. Academic teachers' experiences in Norway. [URL:https://www.jus.uio.no/cell/digitaldugnad/report-university-teachers-16-april-2020.pdf](https://www.jus.uio.no/cell/digitaldugnad/report-university-teachers-16-april-2020.pdf)
8. Favale, T., Soro, F., Trevisan, M., Drago, I., Mellia, M. (2020). Campus traffic and e-Learning during COVID-19 pandemic. *Computer Networks*.
9. Fillip, B. (2001). *Distance education in Central America and the Caribbean: Making the most of the region's experience and tackling challenges and opportunities of the new information and communications technologies*. Tokyo, Japan, and Washington, DC: Japan International Cooperation Agency. [URL:https://www.utsc.utoronto.ca/~chan/istb01/readings/distanceEd.pdf](https://www.utsc.utoronto.ca/~chan/istb01/readings/distanceEd.pdf)
10. Harper, K. C., Chen, K., & Yen, D. C. (2004). Distance learning, virtual classrooms, and teaching pedagogy in the Internet environment. *Technology in Society*, 26, 585–598.
11. Holmberg, B. (1995). *Theory and practice of distance education. Second edition*. London and New York: Routledge.
12. Ebner, M., Schön, M. & Nagler, W. (2015). Was sagen die Studierenden zur E-Learning-Strategie der Hochschule? *ZFHE*, 10(2), 137–153.
13. Kerres, M. (2018). *Mediendidaktik. Konzeption und Entwicklung mediengestützter Lernangebote* (5. Aufl.). Berlin: de Gruyter Oldenbourg
14. Moore, M. (1991). Editorial: Distance education theory. *The American Journal of distance Education*. Vol, 5 (3).1-6.
15. Petko, D. (2014). *Einführung in die Mediendidaktik: Lehren und Lernen mit digitalen Medien*. Weinheim: Beltz.
16. Roffe, I. (2004). *Innovation and e-learning: E-business for an educational enterprise*. Cardiff, UK: University of Wales Press.
17. Андреев, О., Кухаренко, В. (2013). Педагогічні аспекти відкритого дистанційного навчання [URL:http://repository.kpi.kharkov.ua/bitstream/KhPI-Press/23642/3/Andrieiev_Pedahohichni_aspekty_2013.PDF](http://repository.kpi.kharkov.ua/bitstream/KhPI-Press/23642/3/Andrieiev_Pedahohichni_aspekty_2013.PDF)
18. Арістова, Н. (2015). Формування мотивації вивчення іноземної мови у студентів вищих навчальних закладів. Київ:«Гліфмедія».
19. Биков, В., Кухаренко, В., Сиротенко, Н., Рибалко, О., Богачков, Ю. (2008). *Технологія розробки дистанційного курсу: навчальний посібник*. Київ: Міленіум.
20. Васюк, О., Скумін, Т. (2011). Теоретико-методичні аспекти організації дистанційної освіти. *Вісник Книжкової палати*, 2, 1-3.
21. Штепура, А. (2021). Професійна підготовка майбутніх учителів англійської мови засобами дистанційного навчання в університетах Республіки Польща (Дис. канд. пед. наук). Інститут педагогічної освіти дорослих імені Івана Зязюна, Київ.